

Sprawozdanie z prac Komisji Hodowlanej ds. Zwierzyny Grubej

Naczelnej Rady Łowieckiej za rok 2025.

1. Komisja działała w składzie:

Wojciech Dudik	przewodniczący
Andrzej Dorynek	
Hubert Wiśniewski	
Tomasz Furmańczyk	
Antoni Przybylski	
Jacek Michałowski	
Wojciech Jachowski	
Leszek Kuta	
Damian Pizoń	
Piotr Beszterda	
Michał Kukla	
Piotr Mazur	
Tomasz Maliński	
Wojciech Pierlak	sekretarz

NACZELNA RADA ŁOWIECKA
WPLYNEŁO DNIA

2026 -01- 19

L. dz. 53 /NRL/ 26

2. W roku 2025 odbyły się 2 posiedzenia Komisji.

3. Posiedzenie 8.02.2025 r. w OHZ PZŁ Grodno. Uczestniczyło 12 członków komisji.

Na wniosek Prezesa Naczelnej Rady Łowieckiej Marcina Możdżonka komisja zajęła się sprawą postępowania przy ocenie prawidłowości odstrzału oraz nakładania sankcji na myśliwych za nieprzestrzeganie zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych.

W ocenie komisji usystematyzowania i doprecyzowania wymagań rozdział VIII „Zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych w Polsce” stanowiących Załącznik do uchwały NRŁ nr 582 z dnia 15 lutego 2023 roku.

W trakcie obrad komisji opracowano tekst jednolity rozdziału VIII uwzględniający niektóre sugestie członków komisji oraz propozycje zmian przesłane z komisji Wyceny i wystaw Naczelnej Rady Łowieckiej oraz Zarządu Okręgowego w Poznaniu.

Komisja podjęła uchwałę w sprawie wnioskowania do Naczelnej Rady Łowieckiej o wprowadzenie zmiany brzmienia rozdziału VIII „Zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych w Polsce” stanowiących Załącznik do uchwały NRŁ nr 582 z dnia 15 lutego 2023 roku.

Komisja rekomendowała wprowadzenie zmiany od sezonu 2025/2026.

Założenie proponowanego uznania za naruszenia zasad selekcji takich przewinień, jak nieprzedstawienie trofeum do oceny, niestaranna preparacja czy świadome wprowadzenie w błąd komisji nie uzyskało aprobaty prawników oceniających projekt, więc jego wprowadzenie od sezonu 2025/2026 uznano za niezasadne.

4. Posiedzenie 13.09.2025 r. w Węglówce koło Mszany Górnej woj. małopolskie. Uczestniczyło 10 członków komisji.

Omówienie projektu zmian Uchwały nr 582 NRŁ z dnia 15.02.2023 r. – „Zasady selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych w Polsce oraz zasady postępowania przy ocenie zgodności odstrzału” opracowanego przez przewodniczącego. Do opracowania wersji ostatecznej przyjęto poniższe założenia:

1. Pozostaje prawidłowy, nieprawidłowy i rażąco nieprawidłowy.
2. ZO określa katalog kar i terminy.
3. Świadome wprowadzenie w błąd komisji – rzecznik.
4. Szpicaki letnie – odstępujemy od zdjęć.
5. Za cechy selekcyjne przyjmuje się te w opisie odstrzału prawidłowego.
6. Odstrzał łownego koronnego na odstrzał selekcyjny – rzecznik
7. Odnoga – zostaje tolerancja przy pomiarach liniowych.
8. Daniel wg Huberta Wiśniewskiego.
9. Sarna odnoga 4 cm.
10. Komisja wyceny – łowny o cechach selekcyjnych.
11. Ocena w dwóch terminach.
12. U jelenia brak oczniaka lub opieraka – cecha selekcyjna, odstrzał prawidłowy.

Zobowiązano przewodniczącego do opracowania projektu uchwały z uwzględnieniem powyższych założeń.

Planowane wprowadzenie zmian od sezonu 2026/2027.

5. Posiedzenie zespołu roboczego: Wojciech Dudik, Hubert Wiśniewski, Wojciech Pierlak w dniu 13.11. 2025 r. w Rudzińcu.

Celem była weryfikacja projektu uchwały opracowanego przez przewodniczącego.

Skorygowany tekst został w grudniu rozesłany do wszystkich członków komisji i w związku z brakiem uwag, przesłany do biura Naczelnej Rady Łowieckiej celem poddania pod dyskusję na najbliższym posiedzeniu w dniu 30.01.2026 r.

Załączniki :

1. Uchwała
2. Zasady selekcji
3. Opis zmian
4. Arkusz oceny
5. Formy poroża

Wojciech
Janusz
Dudik

Elektronicznie
podpisany przez
Wojciech Janusz Dudik
Data: 2026.01.18
18:50:24 +01'00'

Uchwała nr

Naczelnej Rady Łowieckiej

z dnia 2026 roku

w sprawie wprowadzenia „Zasad selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych w Polsce oraz zasad postępowania przy ocenie zgodności odstrzału”

Naczelna Rada Łowiecka, działając na podstawie § 82 ust. 3 pkt. 21 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego stanowiącego Załącznik do uchwały XXIV Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego z dnia 16 lutego 2019 r. , uwzględniając stanowisko Komisji Hodowlanej ds. zwierzyny grubej oraz konsultacje przeprowadzone w okręgach łowieckich i regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych, postanawia:

§ 1

Wprowadzić „Zasady selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych w Polsce oraz zasady postępowania przy ocenie zgodności odstrzału” stanowiące załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wprowadzić wzór arkusza oceny prawidłowości odstrzału stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3

Wprowadzić opisy form poroża wg systemu Polskiego Związku Łowieckiego stanowiące załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4

Traci moc uchwała nr 582 Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 15 lutego 2023 r.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1.04.2026 r.

Zasady selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych w Polsce oraz zasady postępowania przy ocenie zgodności odstrzału

WSTĘP

1. W zasadach selekcji samców zwierzyny płowej i muflonów funkcjonuje określenie:

a) osobnik selekcyjny:

- u łośi określenie to odnosi się do byka o porożu badylarza do formy ósmaka regularnego włącznie,
- u pozostałych jeleniowatych i muflonów jest to osobnik młody lub średniowiekowy o określonych dla danego wieku (rozdz. VI) cechach poroża/rogów, lub o porożu/rogach mniej rozwiniętych, a także guzikarze, szydlarze i myłkusy (w tym perukarze) zgodnie z opisami tych form poroża w literaturze łowieckiej.

b) osobnik łowny:

- u łośi jest to osobnik o formie poroża badylarza powyżej regularnego ósmaka oraz forma półopatacza i łopatacza.
- u pozostałych jeleniowatych i muflonów jest to starszy osobnik - o wieku określonym dla poszczególnych gatunków - bez względu na cechy poroża/rogów.

2. Zarządy Okręgowe PZŁ w celu ochrony jakości populacji, po konsultacji z właściwą Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych, mogą określić bardziej surowe formy i cechy (z wyłączeniem wprowadzania kryterium masy) poroża/rogów osobników selekcyjnych. Unieważnione zostają wszystkie uchwały przyjęte w okręgach łowieckich przed wejściem w życie niniejszych zasad selekcji, które są niezgodne z zapisami w niniejszym dokumencie.

3. Za zrealizowany odstrzał zgodny z zasadami selekcji, zwany dalej „prawidłowym”, należy uznać odstrzał:

- wykonany zgodnie z upoważnieniem do wykonywania polowania,
- samca o cechach selekcyjnych (bez względu na jego wiek), wykonany na upoważnienie do odstrzału osobnika łownego,
- samca o cechach selekcyjnych w wieku łownym wykonany na upoważnienie do odstrzału osobnika selekcyjnego,
- myłkusa (w tym perukarza)
- samca jelenia i daniela o porożu z niewykształconym oczniakiem lub opierakiem

Za cechy selekcyjne przyjmuje się cechy ujęte w opisie „odstrzału prawidłowego” kryteriów odstrzału samców.

4. Odstrzał osobnika w wieku łownym, posiadającego poroże/rogi bez cech selekcyjnych, na upoważnienie do odstrzału osobnika selekcyjnego jest zawsze uznawany, jako nieprawidłowy lub rażąco nieprawidłowy w przypadku trofeów medalowych.

5. Oceny prawidłowości odstrzału samców jeleniowatych i muflonów zgodnie z poniższymi zasadami dokonują komisje, o których mowa w art. 42d ustawy Prawo łowieckie i § 98, p. 24 Statutu PZŁ.

6. Planowana wielkość rocznego pozyskania zwierzyny grubej jest zależna od aktualnego zagęszczenia, przyrostu młodych, śmiertelności naturalnej i możliwości siedliskowych, a także

stanów docelowych zapisanych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych.

7. Populacja ustabilizowana to taka, która odznacza się zagęszczeniem zgodnym lub zbliżonym do stanów docelowych, określonych w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych i właściwą strukturą płci. W okresie dochodzenia do pożądanej liczebności oraz struktury płci i wieku w populacjach zwierzyny grubej dopuszcza się odstępstwa od przyjętych zasad gospodarowania, o ile służą poprawie istniejącego stanu.

ZASADY GOSPODAROWANIA POPULACJAMI ZWIERZYN Y GRUBEJ

- I. Metody szacowania liczebności
- II. Zagęszczenie
- III. Struktura płci
- IV. Określanie przewidywanego przyrostu młodych przed rozpoczęciem sezonu polowań
- V. Wielkość i struktura pozyskania
- VI. Zasady selekcji jeleniowatych i muflonów
- VII. Dopuszczalne pomyłki przy wyborze osobnika do odstrzału
- VIII. Ocena prawidłowości odstrzału i procedury przy jej wykonywaniu
- IX. Wycena medalowa

I. Metody szacowania liczebności

Szacowanie liczebności zwierzyny grubej należy dokonać w rejonach hodowlanych w jednym terminie w celu ustalenia stanu na dzień 10 marca. Zaleca się stosowanie następujących metod;

1. **Łoś, jeleń szlachetny, daniel, dzik** — liczenie tyralierą, z wykorzystaniem termowizji, statków powietrznych, tropienia oraz inne metody opisane w literaturze.
2. **Sarna, muflon** - liczenia bezpośrednie na terenach otwartych, w tym z wykorzystaniem termowizji, statków powietrznych, liczenie tyralierą oraz inne metody opisane w literaturze.

II. Zagęszczenie

Zarządzanie liczebnością zwierzyny grubej odbywa się na poziomie łowieckich rejonów hodowlanych. Określając docelową liczebność poszczególnych gatunków w wieloletnich łowieckich planach hodowlanych należy dostosować zagęszczenie do warunków przyrodniczych oraz zapewnić znośny poziom szkód powodowanych przez zwierzynę w uprawach rolnych i na terenach leśnych.

III. Struktura płci

W ustabilizowanych populacjach zwierzyny grubej struktura płci powinna cechować się proporcją samców do samic w rejonie hodowlanym zbliżoną do układu 1: 1 (1: 0,8 — 1: 1,2). W populacjach odznaczających się niskim zagęszczeniem lub będących pod dużą presją drapieżników wskazany jest wyższy udział samic — nawet do dwóch na jednego samca. Z kolei w populacjach wymagających redukcji liczebności pożądana jest przewaga samców.

IV. Określanie przewidywanego przyrostu młodych przed rozpoczęciem sezonu polowań

Sporządzenie rocznego planu łowieckiego w odniesieniu do zwierzyny grubej wymaga określenia przewidywanego przyrostu młodych przed rozpoczęciem sezonu polowań. W tym celu liczebność samic jeleniowatych i muflonów w marcu (dorosłe + 1/2 młodych wykazanych w inwentaryzacji) należy przemnożyć przez wskaźnik wynoszący:

Łoś, jeleń szlachetny, daniel - od 40 do 70%

Sarna, muflon - od 30 do 60%

W przypadku **dzika** wynosi od 50 do 250% stanu wiosennego obu płci. Najniższy jest na terenach górskich z dużym zagęszczeniem wilka, a najwyższy w krajobrazie rolniczym z dużym arealem upraw wielkołanowych, w tym kukurydzy.

V. Wielkość i struktura pozyskania

Wielkość pozyskania określa się na poziomie gwarantującym osiągnięcie stanów docelowych określonych w WLPH. Przy planowaniu wielkości pozyskania należy uwzględnić śmiertelność pozalowiecką (drapieżnictwo, kolizje, kłusownictwo itp.).

Struktura pozyskania powinna zawierać się w poniższych wartościach:

1. **Łoś, jeleń szlachetny, daniel, sarna, muflon** - optymalna struktura pozyskania: samce - 30 do 40%, samice - 40 do 50%, młode - 10 do 30%.
2. **Dzik** - dzierzawca lub zarządca ustala minimalną liczbę dzików do pozyskania bez względu na wiek i płeć. Realizując pozyskanie należy jednak promować odstrzał warchlaków, bowiem stanowią największą część populacji, a osobniki żeńskie w tym wieku często wykazują pierwszą ruję.

VI. Zasady selekcji jeleniowatych i muflonów

1. Osobniki żeńskie i młodzież

Należy w pierwszej kolejności pozyskiwać osobniki z wadami budowy, kalekie, w złej kondycji, a także samice nie prowadzące młodych, w tym osobniki w 2 roku życia. Realizując odstrzał wśród samic prowadzących najpierw dokonuje się odstrzału młodego.

2. Osobniki męskie

Zaleca się realizację odstrzału samców w wieku łownym dopiero po rozpoczęciu głównej fazy godów (terminy wskazane pod tabelami), aby umożliwić im udział w kształtowaniu struktury przestrzennej charakterystycznej dla tego okresu, a większości z nich także kojarzenie z samicami.

Kryteria odstrzału samców

Odstrzał może być oceniony jako prawidłowy, nieprawidłowy lub rażąco nieprawidłowy. Szczegółowe kryteria dla poszczególnych gatunków przedstawiono poniżej.

a) Łoś

Rodzaj odstrzału	Odstrzał		
	prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
selekcyjny* - min. 85% ogólnej liczby byków planowanych do odstrzału	badylarze do formy ósmaka regularnego włącznie	formy wyższe	formy wyższe wycenione na medal
łowny** - do 15% byków planowanych do odstrzału	o porożu badylarza powyżej regularnego ósmaka oraz półopatacza i łopatacza	brak	

* w trakcie oceny prawidłowości odstrzału za odnogę jest uznawany odrost o długości powyżej 5 cm

** zaleca się odstrzał osobników łownych po 20 września

b) Jeleń szlachetny

Rodzaj odstrzału	Rok życia	Odstrzał		
		prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
selekcyjny* - około 80% byków planowanych do odstrzału	2	szpicaki o średniej długości tyk do 30 cm (około dwóch wysokości tyżek	szpicaki o tykach powyżej 30 cm i formy wyższe	brak
	3	do ósmaka włącznie	formy wyższe	
	4-5	do dziesiątaka niekoronnego włącznie	dziesiątaki koronne i formy wyższe	poroża bez cech selekcyjnych wycenione na medal
	6-10	do dwunastaka regularnego z maksymalnie 3 odnogami w koronach	formy wyższe	
łowny** - około 20% byków planowanych do odstrzału	11 i starsze	bez względu na formę poroża	brak	

* w trakcie oceny prawidłowości odstrzału za odnogę jest uznawany odrost o długości minimum:

-2 cm w 2 roku życia

- 5 cm u osobników w 3 roku życia i starszych

** zaleca się odstrzał osobników łownych po 20 września; udział osobników łownych w pozyskaniu może być większy od zalecanego, jeśli umożliwia to struktura populacji w rejonie hodowlanym, np. licznie zasiedlonym przez duże drapieżniki

c) Daniel

Rodzaj odstrzału	Rok życia	Odstrzał		
		prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
selekcyjny- min. 85% byków planowanych do odstrzału	2	guzikarze, szpicaki o średniej długości tyk do 10 cm,	szpicaki o średniej długości tyk powyżej 10 cm i formy wyższe	brak
	3	widlaki, szóstaki, ósmaki oraz łyżkarze tj. byki o formie poroża poniżej parametrów przewidzianych dla półłopatacza	półłopatacze tj. byki o średniej długości tyk pow. 40 cm i z co najmniej jednostronnym niepodzielonym spłaszczeniem pow. 5 cm w najszerszym miejscu występowania i formy wyższe	
	4-7	wszystkie formy poniżej łopatacza oraz łopatacze z co najmniej jedną łopatą wykazującą cechy selekcyjne tj, krótką*, wąską**, z głęboką zatoką***	obustronne łopatacze bez cech selekcyjnych	obustronne łopatacze bez cech selekcyjnych wycenione na medal
łowny****- do 15% byków planowanych do odstrzału	8 i starsze (>VII)	wszystkie	brak	brak

* łopata krótka to łopata o długości nie przekraczającej 40% długości tyki;

** łopata wąska to łopata o szerokości co najwyżej 8 cm w najszerszym miejscu występowania;

*** łopata z głęboką zatoką to łopata z zatoką rozdzielającą płaszczyznę łopat na co najmniej połowę jej długości lub szerokości (nie dotyczy zatoki nad ostrogą);

**** zaleca się odstrzał osobników łownych po 20 października

d) Sarna

Rodzaj odstrzału	Rok życia	Odstrzał		
		prawidłowy (0)	nieprawidłowy (X)	rażąco nieprawidłowy (XX)
selekcyjny* - około 70% rogaczy planowanych do odstrzału	2	guzikarze, szpicaki**	formy wyższe	brak
	3-5	do szóstaka nieregularnego włącznie	szóstaki regularne i formy wyższe	poroża bez cech selekcyjnych wycenione na medal
łowny*** - do 30% rogaczy planowanych do odstrzału	6 i starsze	bez względu na formę poroża	brak	

*w trakcie oceny prawidłowości odstrzału selekcyjnego za odnogę jest uznawany odrost o długości minimum:

- 2 cm w 2 roku życia,
- 4 cm u osobników w 3 roku i starszych

**zaleca się oszczędzanie szpicaków z odrostami o charakterze odnogi i długości 1-2 cm

***zaleca się odstrzał osobników łownych po 20 lipca.

VII. Dopuszczalne pomyłki przy wyborze osobnika do odstrzału

1. Wiek samca: punktów czerwonych za odstrzał nieprawidłowy lub rażąco nieprawidłowy nie przyznaje się, jeśli myśliwy jako samca łownego pozyskał osobnika o rok młodszego od granicy wieku przewidzianej dla osobnika łownego.
2. Wymiary trofeum: dopuszcza się błąd w ocenie wymiarów liniowych do 20% ich wartości, ale zasada ta nie dotyczy odnóg saren rogaczy w 2 roku życia.

VIII. Ocena prawidłowości odstrzału i procedury przy jej wykonywaniu

1. Oceny odstrzału samców jeleniowatych i muflonów, zwanej dalej oceną, co do jej zgodności z zasadami selekcji osobniczej:

a) w przypadku obwodów podlegających wydzierżawieniu dokonują okręgowe komisje oceny prawidłowości odstrzałów, zwane dalej „komisjami”, powołane przez zarządy okręgowe PZŁ. Komisja pracuje w składach oceniających, które są powoływane spośród członków komisji przez zarządy okręgowe PZŁ, z uwzględnieniem art. 42d ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. 2017, poz. 1295 z późn. zm.);

b) w przypadku obwodów pozostających pod zarządem dokonują komisje powołane przez zarządców zgodnie z art. 42d ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U. 2017, poz. 1295, z późn. zm.). W skład ww. zespołu jako przedstawiciele PZŁ mogą wchodzić jedynie członkowie posiadający uprawnienia selekcyjne;

2. Właściwymi dla dokonania oceny trofeum pozyskanego w obwodach wydzierżawionych jest komisja okręgu, w którym została pozyskana zwierzyna;

3. Oceny trofeów są dokonywane:

- a) do 31 grudnia w przypadku saren rogaczy
- b) do 15 marca w przypadku pozostałych gatunków

4. Skład oceniający komisji okręgowej lub powołanej przez zarządcę obwodu dokonuje oceny

spreparowanego trofeum łowieckiego (czaszka z żuchwą), dostarczonych przez przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego. Myśliwy, który dokonał odstrzału danego osobnika ma prawo być obecny podczas oceny.

5. Za spreparowane uważa się trofeum pozbawione tkanki mięsnej i łącznej, a także wybielone i z uzębieniem umożliwiającym ocenę wieku — z wyjątkiem ubytków naturalnych. W przypadku niestaranego usunięcia tkanek myśliwy jest zobowiązany ponownie przedstawić trofeum do oceny;

6. Za preparację trofeum i przygotowanie metryczki dla potrzeb komisji oceny prawidłowości odstrzału odpowiada myśliwy, który pozyskał zwierzynę. Metryczka, zawiera dane jednoznacznie identyfikujące trofeum pozyskane przez myśliwego z pozycją w arkuszu oceny trofeum.

7. Ocena wieku osobnika ze spreparowanym trofeum jest dokonywana w oparciu o rozwój zębów oraz obraz ich starcia. Ocena jest zapisywana wyłącznie poprzez podanie roku życia danego osobnika, niezależnie od prawa myśliwego do błędu opisanego w rozdz. VII, p. 1;

8. Opisy trofeów, w tym niezbędne pomiary jego elementów, są dokonywane:

- wg zasad CIC (z uwzględnieniem długości odnogi u jeleniowatych min. 2 cm) – Kol. 9 arkusza oceny

- wg reguł przyjętych przy ocenie prawidłowości odstrzału w rozdziale VI – Kol. 10 arkusza oceny.

9. O terminie oceny dokonywanej przez komisję oraz terminie ponownej oceny zarząd okręgowy zawiadamia dzierżawców obwodów łowieckich na 21 dni przed oceną, publikując jednocześnie tą informację na stronie internetowej ZO, z zastrzeżeniem przypadków, o których mowa w pkt. 10. Ponowna ocena odbywa się do 7 dni od zakończenia cyklu ocen w okręgu.

10. W przypadku realizacji odstrzału przez tzw. myśliwego komercyjnego ocena trofeum pozyskanego przez cudzoziemca jest, a w przypadku pozostałych myśliwych komercyjnych może być dokonywana, niezwłocznie po zakończonym polowaniu i spreparowaniu trofeum.

11. Przy dokonywaniu oceny prawidłowości odstrzału komisja stosuje następującą punktację:

a) odstrzał prawidłowy - 1 pkt zielony (o),

b) odstrzał nieprawidłowy - 1 pkt czerwony (x),

c) odstrzał rażąco nieprawidłowy - 2 pkt czerwone (xx);

12. Komisje są zobowiązane do trwałego oznakowania przedstawionych trofeów poprzez nawiercenie otworu o średnicy 3-6 mm w prawym mózdzieniu, a także na rozszerzeniach położonych w okolicy załamania łuku żuchwy - na obu jej połówkach. W przypadku oceny na punkt(y) czerwony(e) połowa żuchwy pozostaje w dyspozycji komisji do czasu rozpatrzenia ewentualnego odwołania myśliwego, który pozyskał danego osobnika.

13. W przypadku oceny na punkty czerwone myśliwy ma prawo przedłożyć trofeum do ponownej oceny w terminie zamieszczonym na stronie internetowej Zarządu Okręgowego, w którym zostało pozyskane. Ponownej oceny dokonuje skład oceniający, powołany z wyłączeniem członków składu oceniającego, który dokonywał zakwestionowanej oceny. Zainteresowany zobowiązany jest dostarczyć do ponownej oceny trofeum wraz z posiadaną część żuchwy. W przypadku jej niedostarczenia, skład oceniający odstępuje od ponownej oceny.

14. Komisja sporządza sprawozdanie ze swoich prac i przekazuje właściwemu zarządowi okręgowemu w terminie do 14 dni od terminu ponownej oceny.

W sprawozdaniu zamieszcza się informację o:

- trofeach ocenionych jako odstrzał nieprawidłowy i rażąco nieprawidłowy

- trofea, przy ocenie których stwierdzono przypadki wymienione w pkt. 18) tego rozdziału.

15. Katalog kar porządkowych za naruszenia zasad selekcji osobniczej w okręgu ustala Zarząd Okręgowy i zamieszcza go na swojej stronie internetowej przed rozpoczęciem sezonu łowieckiego.

16. Zarząd Okręgowy właściwy dla miejsca dokonania oceny w terminie do 14 dni od otrzymania sprawozdania komisji informuje Zarząd Okręgowy właściwy dla miejsca zamieszkania myśliwego, o stwierdzonych wobec niego nieprawidłowościach podczas oceny trofeów i karach obowiązujących

za naruszenia zasad selekcji w okręgu, w którym pozyskano trofeum.

17. Zarząd Okręgowy właściwy dla miejsca zamieszkania myśliwego, który dokonał odstrzału nieprawidłowego lub rażąco nieprawidłowego nakłada na niego kary porządkowe:

- do 31 marca w przypadku saren rogaczy
- do 30 czerwca w przypadku pozostałych gatunków

O nałożeniu kary porządkowej Zarząd Okręgowy informuje w terminie 14 dni, przesyłając wyciąg ze stosownej uchwały:

- a) myśliwego, który dokonał odstrzału
- b) zarząd okręgowy właściwy dla miejsca zamieszkania myśliwego
- c) koła łowieckie, których członkiem jest ukarany myśliwy,
- d) dzierżawcę lub zarządcę obwodu, w którym dokonano odstrzału

18. W przypadku;

- a) nieprzedstawienia komisji trofeum do oceny;
- b) przedstawienia komisji trofeum w stanie uniemożliwiającym dokonanie oceny;
- c) próby świadomego wprowadzania w błąd komisji
- d) dwukrotnego przedstawienia komisji tego samego, nieprawidłowo spreparowanego trofeum

Zarząd Okręgowy właściwy dla miejsca zamieszkania myśliwego w terminie 14 dni od otrzymania informacji o w/w nieprawidłowościach, zawiadamia okręgowego rzecznika dyscyplinarnego, który wszczyna postępowanie dyscyplinarne.

IX. Wycena medalowa

1. Wycena wstępna i ostateczna są dokonywane wg zasad określonych przez CIC.

2. Trofea samców jeleniowatych i muflonów kwalifikujące się do wyceny medalowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 19 maja 2005 r., ocenione, jako odstrzał rażąco nieprawidłowy oraz pozyskane na polowaniach komercyjnych, powinny być wycenione wstępnie przez komisję oceny prawidłowości odstrzału lub osoby powołane w tym celu przez zarządcę obwodu, w ramach dokonywania ww. oceny.

3. Wycenę ostateczną trofeów łowieckich, o ile nie była dokonana przez osoby wskazane w ust. 5 w czasie oceny prawidłowości odstrzału, organizują właściwe Zarządy Okręgowe PZŁ co najmniej raz do roku. W czasie tej wyceny poza trofeami samców zwierzyny płowej i muflonów powinny być dostarczone przez myśliwych oręza dzików oraz czaszki drapieżników łownych. Ponadto wycenie medalowej podlegają także inne trofea ww. gatunków pozyskane we wcześniejszych latach, a do tej pory nie poddane wycenie o ile ich wycena nie odbyła się na bieżąco w Zarządach Okręgowych PZŁ z uwzględnieniem stosownych przepisów CIC. Wycenie medalowej podlegają także trofea / okazy gatunków chronionych oraz IGO, które posiadają własne kryteria wyceny medalowej określone przez CIC.

4. Zarządy okręgowe prowadzą rejestry łowieckich trofeów medalowych pozyskanych na swoim terenie.

5. Do ostatecznej wyceny trofeów medalowych uprawnieni są mierniczowie i eksperci CIC. Wyceny zakończone przyznaniem brązowych i srebrnych medali są ostateczne, natomiast wyceny zakończone wynikiem kwalifikującym trofeum do złotego medalu są weryfikowane przez komisje powołane przez CIC.

6. Weryfikację trofeów złotomedalowych organizuje ZG PZŁ co najmniej raz w roku.

7. Trofea medalowe po wycenie ostatecznej podlegają ewidencji i ujmowane są w Centralnym Rejestrze Trofeów prowadzonym przez Zarząd Główny PZŁ.

Zasady selekcji populacyjnej i osobniczej zwierząt łownych w Polsce oraz zasady postępowania przy ocenie zgodności odstrzału – opis zmian w stosunku do Uchwały nr 582 Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 15 lutego 2023 roku

Wstęp

1. W pkt. 1 dodano „muflonów”.
2. W pkt. 3 doprecyzowano definicję odstrzału „prawidłowego”:
 - samca o cechach selekcyjnych (bez względu na jego wiek) , wykonany na upoważnienie do odstrzału osobnika łownego,
 - myłkusa (w tym perukarza),
 - samca jelenia i daniela o porożu z niewykształconym oczniakiem lub opierakiemZa cechy selekcyjne przyjmuje się cechy ujęte w opisie „odstrzału prawidłowego” kryteriów odstrzału.
3. W pkt. 7 dodano wyraz „dochodzenia”.

Zasady gospodarowania populacjami zwierzyny grubej

1. W rozdziale I dodano „z wykorzystaniem termowizji”.
2. W rozdziale II wykreślono minimalne zagęszczenia dopuszczające eksploatacje populacji, ponieważ eksploatacje prowadzimy tak, aby dostosować liczebność do docelowych zawartych w WŁPH, co jest zapisane w pierwszych dwóch zdaniach tego rozdziału.
3. W rozdziale IV czytelnie opisano sposób obliczenia przyrostu młodych przed okresem polowań do wykorzystania przy sporządzaniu RPL.
4. W rozdziale V wielkość pozyskania skrócono opis do dostosowania do WŁPH.
5. W rozdziale VI
 - dla osobników żeńskich i młodzieży usunięto zapis „o zmierzwionej sierści”
 - w części „Kryteria odstrzału samców” usunięto zbędne trzecie zdanie.
 - przy jeleniu szlachetnym ppkt. b pod tabelą usunięto zbędny zapis z trzema gwiazdkami
 - przy danielu zmieniono ppkt. z a) na c) oraz zmieniona cała tabela, doprecyzowano pojęcia wykorzystane w tabeli
 - przy sarnie dodano „guzikarze” w tabeli i zmieniono długość odnogi przy ocenie prawidłowości do 4 cm
6. W rozdziale VII zmieniono zapis na „ ...punktów czerwonych za odstrzał nieprawidłowy lub rażąco nieprawidłowy...” (było „punktu czerwonego za odstrzał nieprawidłowy”).
7. W rozdziale VIII :
 - pkt. 3 wprowadzono obligatoryjne dwa terminy oceny (dla sarny i pozostałych), aby można było rozliczyć przewinienia przed kolejnym okresem polowań na dany gatunek
 - pkt. 4 dodano zapis o dopuszczeniu obecności myśliwego podczas oceny. Zapis ten był w pierwotnej wersji załącznika, ale przeniesienie go do punktu 4 jest bardziej czytelne dla myśliwego, aby miał świadomość o możliwości uczestniczenia w ocenie, mimo tego, że trofea dostarcza przedstawiciel dzierżawcy lub zarządcy obwodu

- pkt. 5 – odstąpiono od możliwości oceny roczniaków na podstawie zdjęć. Mamy dokonać pomiarów długości tyk co nie jest możliwe na podstawie zdjęcia. Zdarzały się przypadki okazania zdjęć szpicaków jelenia o masie tuszy np. 140 kg. W takim przypadku, jeśli „myśliwy” będzie musiał okazać trofeum to łatwiej będzie mu udowodnić (np. na podstawie danych biometrycznych) próbę wprowadzenia w błąd komisji.

- pkt. 6 W metryczce pozostawiono dane jednoznacznie identyfikujące pozyskane trofeum z pozycją w arkuszu ocen. (np. Imię nazwisko myśliwego, nr obwodu, data odstrzału)

- pkt. 8 – wprowadzono dwa opisy trofeów

- wg zasad CIC,
- wg reguł ustalonych dla oceny prawidłowości, czyli odnoga u jelenia 5 cm, u sarny 3 cm.

W ten sposób mamy trofeum opisane wg zasad CIC z wszystkimi odnogami od 2 cm oraz trofeum opisane wg reguł przyjętych przy ocenie prawidłowości i łatwo porównujemy to z opisem w tabeli dla gatunku, co pozwala uznać odstrzał jako prawidłowy, nieprawidłowy lub rażąco nieprawidłowy.

- pkt. 9 termin oceny oraz od razu ponownej oceny dodatkowo zamieszczany jest na stronie internetowej ZO co najmniej 21 dni przed oceną. Ponowna ocena ma się odbyć do 7 dni od zakończenia cyklu ocen.

- pkt.13 Odstępuje się od obowiązku powiadamiania myśliwego przez ZO o tym, że pozyskane przez niego trofeum zostało ocenione na punkty czerwone. Myśliwy może być obecny przy ocenie, a jeśli nie może być obecny to ma czas, aby dowiedzieć się czy jego trofeum zostało ocenione na punkty czerwone. Wtedy pojawia się w dniu ponownej oceny, wyznaczonym z ok. miesięcznym wyprzedzeniem. Problemem może być fakt, że ponownej oceny dokonuje skład oceniający, z wyłączeniem członków komisji dokonujących zakwestionowanej oceny. Problem ten nie zaistnieje, jeśli ZO organizując ocenę wyłączy z cyklu ocen dwóch członków komisji (1 z PZŁ i 1 z LP) i zleci im jedynie dokonanie ponownej oceny.

Zdecydowanie skraca się w ten sposób całą procedurę odwołań, które do tej pory ciągnęły się czasami kilka miesięcy.

- pkt.14 – do 14 dni od terminu ponownej oceny ZO dostaje sprawozdanie komisji z wyszczególnieniem naruszeń zasad selekcji i innych przewinień

- pkt. 15 – każdy Zarząd Okręgowy ustala katalog kar za naruszenia zasad selekcji i publikuje go na stronie internetowej

- pkt. 16 – w ciągu kolejnych 14 dni **ZO, który dokonał oceny informuje ZO właściwy dla miejsca zamieszkania myśliwego o stwierdzonych nieprawidłowościach i karach obowiązujących w okręgu, gdzie pozyskano trofeum.**

- pkt. 17 - **ZO właściwy dla miejsca zamieszkania myśliwego nakłada kary porządkowe** zgodne z ustawą z uwzględnieniem katalogu kar publikowanym na stronie internetowej ZO, gdzie pozyskano trofeum. O nałożonej karze powiadamia ZO, gdzie pozyskano trofeum oraz koła łowieckie, których członkiem jest myśliwy. Wprowadzono terminy nakładania kar dla saren rogaczy i pozostałych gatunków (31.03 i 30.06)

- odstąpiono od możliwości dokonywania oceny wieku metodą histologiczną w certyfikowanym laboratorium, z uwagi na skomplikowany proces, nieadekwatny do skali problemu pomyłki

- pkt. 18 – określono termin zawiadomienia rzecznika dyscyplinarnego przy wyszczególnionych innych nieprawidłowościach

8. Rozdział IX Wycena medalowa – dostosowano do obowiązujących zasad CIC. Trofea z polowań komercyjnych powinny być wycenione, jeśli spełniają warunki z rozporządzenia w ramach dokonywanej oceny.

.....
(pieczęć Dzierżawcy/Zarządcy)

ARKUSZ OCENY PRAWIDŁOWOŚCI ODSTRZAŁU

(wpisać gatunek)

POZYSKANYCH W SEZONIE ŁOWIECKIM

DZIERŻAWCA/ ZARZĄDCA.....
 OKRĘG PZŁ.....
 OBWÓD ŁOWIECKI NR.....
 NADLEŚNICTWO.....

WOJEWÓDZTWO
RDLP

[illegible]

Liczba trofeów w wykazie zgodna z pozyskaniem zwierzyzny.
Za Dzierżawcę/Zarządcę-pieczęć imienna, podpis, data

Podpisy członków Komisji:

.....
(miejscowość, data)

.....

.....

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA ARKUSZA OCENY PRAWIDŁOWOŚCI ODSTRZAŁU

1. Rubryki 1-6 wypełnia Dzierżawca/Zarządca, rubryki 7-14 wypełnia Komisja Oceny Prawidłowości Odstrzału.
2. Dokument winien być opatrzony pieczęcią Dzierżawcy/Zarządcy w części nagłówkowej oraz podpisem opatrzonym pieczęcią imienną lub czytelnym podpisem, z datą sporządzenia dokumentu.
3. Kol.2- należy wpisać Nazwisko i Imię myśliwego, który dokonał odstrzału.
4. Kol.3- w przypadku myśliwych cudzoziemców należy wpisać „brak”.
5. Kol.4- rodzaj upoważnienia winien być zgodny z wpisanym na druku upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego.
6. Kol.5- należy wpisać datę odstrzału wynikającą z wpisu do upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego oraz ewidencji pobytu na polowaniu indywidualnym.
7. Kol.6- należy wpisać dane wynikające z dokumentu potwierdzającego masę tuszy
8. Kol.7- w przypadku parostków saren rogaczy należy wpisać masę brutto w gramach z dokładnością do 1g, w pozostałych przypadkach należy wpisać masę brutto w kilogramach z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku.
9. Kol.8- należy wpisać rok życia osobnika wynikający z rozwoju i zużycia uzębienia.
10. Kol.9 - opis trofeum wg zasad CJC (długość odnogi u jeleniowatych od 2cm) zgodnie z załącznikiem nr 3
11. Kol.10 – opis trofeum wg reguł przyjętych przy ocenie prawidłowości odstrzału w rozdziale VI zgodnie z załącznikiem nr 3
12. Kol.11 - należy wpisać przyznane punkty wynikające z zawartości kol. 8,10 oraz obowiązujących zasad selekcji osobniczej.
13. Kol.12 - należy wpisać punkty wynikające z dokonanej wstępnej wyceny medalowej trofeum, które zostało zakwalifikowane do wyceny.
14. Kol.13 - należy odnotować wszelkie uwagi dodatkowe dotyczące trofeum np. nieprawidłowa preparacja itp.

OPISY FORM POROŻA WG SYSTEMU PZŁ**Jelenie byki**

0	brak całego poroża
JT	jednotykowiec
G	guzikarz
SP	szpicak (nazwa dla byka w 2 roku życia)
SK	szpicak koronny (nazwa dla byka w 2 roku życia)
SY	szydlarz
M	myłkus
P	perukarz
WN	widłak nieregularny
WR	widłak regularny
WT	wielotykowiec
6N	szóstkak nieregularny
6R	szóstkak regularny
8N	ósmak nieregularny
8R	ósmak regularny
10NJK	dziesiątak nieregularny jednostronnie koronny
10NN	dziesiątak nieregularny niekoronny
10RJK	dziesiątak regularny jednostronnie koronny
10RN	dziesiątak regularny niekoronny
10ROK	dziesiątak regularny obustronnie koronny
12NJK	dwunastak nieregularny jednostronnie koronny
12NOK	dwunastak nieregularny obustronnie koronny
12RJK	dwunastak regularny jednostronnie koronny
12ROK	dwunastak regularny obustronnie koronny
14NJK	czternastak nieregularny jednostronnie koronny
14NOK	czternastak nieregularny obustronnie koronny
14ROK	czternastak regularny obustronnie koronny
16NJK	szesnastak nieregularny jednostronnie koronny
16NOK	szesnastak nieregularny obustronnie koronny
16ROK	szesnastak regularny obustronnie koronny
18NJK	osiemnastak nieregularny jednostronnie koronny
18NOK	osiemnastak nieregularny obustronnie koronny
18ROK	osiemnastak regularny obustronnie koronny
20NJK	dwudziestak nieregularny jednostronnie koronny
20NOK	dwudziestak nieregularny obustronnie koronny
20ROK	dwudziestak regularny obustronnie koronny
22NJK	dwudwudziestak nieregularny jednostronnie koronny
22NOK	dwudwudziestak nieregularny obustronnie koronny
22ROK	dwudwudziestak regularny obustronnie koronny
24NJK	czterodwudziestak nieregularny jednostronnie koronny
24NOK	czterodwudziestak nieregularny obustronnie koronny
24ROK	czterodwudziestak regularny obustronnie koronny

Daniele byki

0	brak całego poroża
JT	jednotykowiec
G	guzikarz
SP	szpicak (nazwa dla byka w 2 roku życia)
SY	szydlarz
M	myłkus
P	perukarz
WN	widlak nieregularny
WR	widlak regularny
WT	wielotykowiec
6N	szóstkak nieregularny
6R	szóstkak regularny
8N	ósmak nieregularny
8R	ósmak regularny
LY	łyżkarz
PL	półłopatacz
LS	łopatacz selekcyjny
LP	łopatacz prawidłowy

Sarny kozły

0	brak całego poroża
JT	jednotykowiec
G	guzikarz
SP	szpicak (nazwa dla rogacza w 2 roku życia)
SY	szydlarz
M	myłkus
P	perukarz
WN	widlak nieregularny
WR	widlak regularny
WT	wielotykowiec
6N	szóstkak nieregularny
6R	szóstkak regularny
8N	ósmak nieregularny
8R	ósmak regularny
10N	dziesiątkak nieregularny
10R	dziesiątkak regularny